REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 19. **Braşov, Miercurĭ 26 Ianuarie (7 Februarie).** **1900.**

Conferenţa dela Viena.

Erĭ s'a întrunit în Viena importanta conferenţă compusă din delegaţiĭ Cehilor şi ai Germanilor, care are de scop a afla o modalitate de înţelegere între aceste două popóre. Despre importanţa acestei conferenţe numai trebue sĕ vorbim, căcĭ am apreţiat'o deja şi o scie adĭ apreţia toţĭ cei ce cunosc cât de puţin mersul desvoltăriĭ interióre în Austria.

In fond încercarea, ce se face acum repeţit, de a clădi o punte de înţelegere între aceste două elemente eterogene, se presentă ca o încercare de soluţiune a cestiuneĭ limbilor, căcĭ dela dreptul de limbă, şi dela validitarea luĭ în mod deplin egal la ambele naţiunĭ, atêrnă înainte de tóte pacea şi liniştea în sînul poporaţiuneĭ boeme şi morave.

Din punctul acesta de vedere, se vede, privesce şi ministeriul Koerber — la iniţiativa şi sub egida căruia s'au adunat representanţiĭ cehogermanĭ — problema conferenţeĭ de înţelegere. De aceea cel dintâiu lucru ce l'a făcut ministru preşedinte Koerber, a fost, că a presentat delegaţilor germano-cehĭ un şir de proiecte de legĭ privitóre la regularea dreptuluĭ de limbă pe tot teritorul Boemiei şi Moraviei.

S'ar înşela însĕ acela, care ar crede, că totul se reduce la neînţelegerile din causa limbeĭ. Mai sunt încă afară de acésta multe şi însemnate puncte de divergenţă între Cehĭ şi Germanĭ. Mai întâiu este antagonismul cel mare între slavism şi germanism, care dă nascere unor aspiraţiunĭ, ce se combat cu înfocare. Pe când Cehiĭ stărue sĕ restabiléscă dreptul public al Boemieĭ, ca garanţă pentru naţiunea cehă, că nu va fi espusă periculelor de cutropire din partea germanismuluĭ, pe atuncĭ Germaniĭ se pórtă cu alte idealurĭ, ca limba germană sĕ câştige preponderanţă decisivă în tot imperiul ca limbă a statuluĭ, ca Boemia sĕ fiă împărţită în două după naţionalităţĭ şi punctul de gravitare al eĭ sĕ fiă nu în dieta din Praga, ci în parlamentul din Viena; ba Germaniĭ estremĭ naţionalĭ de tagma luĭ Wolf, ţintesc chiar la asuprirea şi germanisarea cu forţa a elementuluĭ cehoslav cu ajutorul mareluĭ imperiu german. Acésta fracţiune estremă e şi singura, care dintre tóte fracţiunile şi partidele germane nu ia parte la consfătuirea inaugurată cu dĭua de ierĭ.

Póte că tocmai aceste contraste între aspiraţiunile unora şi ale altora fac ca ceĭ maĭ mulţĭ sĕ se îndoéscă dela început într'un resultat favorabil al acţiuneĭ de înţelegere, ce a pus în lucrare cabinetul Koerber. Firesce, că diarele radicale naţionale germane sunt în privinţa acésta forte pesimiste, încă şi mai pesimiste, decât foile radicale cehice, Foile germane se tem mai ales, că Cehiĭ vor ridica acum nouĕ postulate, pe carĭ înainte le declară neacceptabile din partea germană.

Lupta între Germanĭ şi Slavĭ, între centraliştĭ şi federalistĭ, între aderenţiĭ şi contrariĭ dualismuluĭ, are rădăcinĭ vechĭ şi ea nu se va puté curma uşor. Chiar décă peste aşteptare ar succede, ca conferenţa actuală sĕ fiă dusă la un favorabil sfîrşit, acésta nu ar fi decât o soluţiune de-o durată forte scurtă, şi la cea mai mică ocasiune ar isbucni cu nouă putere marile divergenţe naţionale.

Mare minune va fi, décă guvernul actual ar reuşi măcar într'atâta, ca sĕ facă cu putinţă dela primăvară încolo funcţionarea regulată a parlamentuluĭ.

Intr'aceea vĕdênd, că nu e vorba, decât tot numai de împăcarea între Nemţĭ şi Cehĭ, se impune de sine întrebarea: ce se va întêmpla cu celelalte popóre şi cu causa împăcăriĭ lor? Căcĭ suntem sigurĭ, că nimenĭ nu va puté susţine cu drept cuvênt, că prin înţelegerea dintre Cehĭ şi Germanĭ s'ar restabili totodată armonia între tóte popórele din imperiu.

Principiul egaleĭ îndreptăţirĭ naţionale ar trebui sĕ cuprindă tóte popórele, fără de cea mai mică deosebire. Numaĭ aşa se pot ţinti serios la o împăcare a popórelor. La din contră, ce uşurare ar puté sĕ simtă de esemplu fraţiĭ noştri din Bucovina prin aceea, că în Boemia s'a aflat un *modus vivendi* între Cehĭ şi Germanĭ?

Jidovismul în Ungaria.

In şedinţa dela 3 Februarie a cameriĭ deputaţilor ungurĭ, unul din membriĭ partideĭ poporale catolice, deputatul *Buzath* F. a ţinut un discurs fulminant asupra situaţiuniĭ politice din Ungaria. El a presentat în colorĭ viĭ *isprăvile jidovismuluĭ* şi relele incalculabile, ce le aduce poporaţiuneĭ ţĕrii acest „element destructiv.“ Din espunerile forte instructive ale numituluĭ deputat, vom reproduce aicĭ o parte:

Buzath vorbind dsepre *imigrarea Jidanilor* dise, că în Ungaria năvălesc Jidaniĭ şi se aşédă aicĭ în ţéră fără concesiune de a-se colonisa. Eĭ întră în viaţa comunală şi esercită drepturĭ cetăţenescĭ, dér niciodată nu depun jurământ de cetăţén. Faţă cu Jidaniĭ legea n'are nicĭ un cuvênt.

Aceştĭ Jidanĭ au o ocupaţiune specială a lor: *cămătăria*. Eĭ cunosc legea despre cămătăriĭ mai bine decât orĭ şi care alt fiu al patrieĭ, ba şĭ-au tradus'o chiar în limba lor. Eĭ sunt cu mare băgare de sémă, ca sĕ nu vină în conflict cu legea, şi tocmai pentru acésta cultivă *cămătăria ascunsă* la Nord prin vite, la Sud prin bucate. La orĭ-ce afacere lucréză cu marĭ câştigurĭ, ţin în mâna lor viaţa de tóte dilele a bietuluĭ popor agricol, tot câştigul luĭ anual şi viitorul, aşa încât poporul este un sclav adevĕrat în mâna acestuĭ soiŭ de speculanţĭ. Cametele cele mai micĭ sunt în părţile amintite ale ţĕriĭ 10 fl., dupa aceştĭ 10 fl. storc la an 5 fl., adecă 50%. Indată-ce omul nĕcăjit ajunge în stare strîmtorată, eĭ (cămătariĭ jidanĭ) strîng ştréngul în jurul gâtuluĭ nenorocituluĭ, şi atuncĭ după 10 fl. iau pe sĕptĕmână camătă de 1 fl., pe unele locurĭ mai mult, chiar şi 2 fl. la sĕptĕmână după 10 fl...

Ţĕranul nicĭ-odată nu capĕtă drept şi dreptate în reclamaţiunile luĭ faţă cu aceştĭ negustorĭ speculanţĭ. Eĭ corump pe toţĭ, ér pe ceĭ-ce nu vor sĕ se lase a fi corupţĭ, îĭ ameninţă, ba îĭ atacă direct... Se fac stăpânĭ pe moşiĭ prin fel şi fel de apucăturĭ ilicite. După-ce pe calea acésta au ajuns în posesiunea proprietăţilor, eĭ asigură casele şi apoi le dau foc, pun baniĭ la buzunar şi moşia din câmp o dau în arêndă.... Pe urma acestor devastărĭ poporul rĕmâne fără pământ şi fără vite, întréga luĭ esistenţă e legată de interesele nemiloşilor cămătarĭ şi demoralisarea cresce în mod înspăimântător. Poporuluĭ nu-ĭ mai pot ajuta nicĭ preoţiĭ sĕĭ, nicĭ primariĭ, ba se întêmplă forte adesea, că în loc ca funcţionariĭ inferiorĭ dela administraţiă sĕ sară în ajutorul poporuluĭ, eĭ mai mult îĭ strică... In mijlocul rutenimiĭ sunt la ordinea dileĭ furturile, jafurile, ameninţările, despoiarea de moşiă, hoţiile şi aprinderile, spênduráturile şi omorurile. Aicĭ nu mai esistă nicĭ forma esternă a statuluĭ de drept, aicĭ *e o adevĕrată anarchiă.*

Pe acest element a aflat de bine camera a-l ridica, a-l recipia şi a-ĭ da drepturĭ egale...

Oratorul se ocupă apoi cu *cestiunea ovreéscă*. Dice, că cu cestiunea acésta nu se ocupă bucuros în Ungaria, fiind-că Jidănimea de aicĭ a ajuns la o putere atât de mare pe teren comercial, politic şi financiar, încât abia décă este un ram al vieţiĭ publice, ale căruĭ fire de interese sĕ nu lege voinţa ómenilor. Nu face responsabilĭ pe toţĭ Jidaniĭ, căcĭ sunt şi Jidanĭ, carĭ nu pot fi clasaţĭ în ceĭ descrişĭ mai sus. Cere însĕ dela factoriĭ chemaţĭ, ca faţă cu Ovreimea se păşéscă cât mai energic şi sĕ o oblige la observarea legilor....

Tonul acestuĭ discurs şi descoperirile, ce se fac în el, arată cum înşi-şĭ o parte din Maghiarĭ s'au îngrozit de isprăvile „patrioţilor“ cu perciunĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(7)

Din etiologia poporală română.

— Urmare. —

B. Accidente primordiale.

Accidente primordiale sunt casurĭ singuratice, carĭ ivite odată, schimbă întréga fisionomiă, aspectul şi întocmirea de până atuncĭ a lucrurilor, dând nascere la nouĕ stărĭ şi nouĕ forme. Prin plăsmuirea astorfel de accidente poporul îşĭ esplică o serie întrégă de apariţiunĭ în domeniul natureĭ, al vieţeĭ publice şi private.

Etă bunăóră nostimul accident primordial, prin care caută sĕ-'şĭ tălmăcéscă poporul nostru faptul, că Crăciunul, respective calendarul Romuluĭ cade cu douĕspredece dile în urma celuĭ săsesc:

„Spun bĕtrâniĭ, c'ar fi audit dela părinţiĭ lor spunênd, că pe vremea când umbla Dumnedeu pe pământ au cerut ómeniĭ dela Dumnedeu sĕ le aşede rêndul sĕrbătorilor şi numele lor.

Şi ci-că au trimis ómeniĭ la Dumnedeu pe un Român şi pe un Neamţ, ca sĕ vorbéscă pentru toţĭ. Ér Dumnedeu li-a spus, sĕ mérgă la Crăciun şi sĕ-l întrebe. Ér Crăciunul era un moş de când lumea, cu barba până în genunchĭ şi cu sprâncenele lăsate peste ochĭ, încât le ridica la nevoiă cu toiagul din mână, ca sĕ pótă vedea.

Şi a plecat Românul şi cu Némţul la Moş Crăciun.

Românul avea opincĭ în picióre, ér Némţul avea cisme după obiceiul nemţesc. Şi mergênd aşa amêndoi, au ajuns la un rîu şi s'au desculţat, ca sĕ-l trécă. Némţul şi-a tras repede cismele şi a trecut prin apă; dér Românul până ce sĕ şĭ desfacă sforile de pe lângă glesne, a zăbovit multişor. Şi degéba striga Românul cătră Némţ, sĕ-l aştepte dincolo de rîu, ca sĕ mérgă în tovărăşiă, căcĭ Némţul, după cum sunt Nemţiĭ într'o urechiă şi sciu numai una, a plecat înainte.

Eră până la Moş Crăciun a fost cale lungă şi multe rîurĭ în drum. Românul, şi aşa rĕmas în urma Némţuluĭ, zăbovea la fiă-care rîu cu descălţatul şi cu încălţatul, şi rĕmânea tot mai în urma Némţuluĭ. Şi aşa s'a făcut, că Nemţul a ajuns cu douĕspre-dece dile înaintea Românuluĭ.

Moş-Crăciun a dat Némţuluĭ rĕvaş, pe care erau însemnate lunile şi sĕptĕmânile, începutul primăveriĭ şi al tómneĭ, anul-nou şi tóte sĕrbătorile. Când a ajuns Românul la Moş-Crăciun, Nemţul plecase de mult îndĕrĕt. Şi Românuluĭ i-a dat Moş-Crăciun tot acelaşĭ rĕvaş, şi dintr'acea di a şi început sĕ-şĭ numere dilele.

Némţul a început sĕ şi-le numere din diua, în care a primit rĕvaşul, şi aşa s'a făcut, că Nemţiĭ sunt cu sĕrbătorile lor şi cu tóte începuturile lunilor cu douĕ-spredece dile înaintea Românilor“*).

După altă variantă se dice, că vĕdênd Dumnedeu cele, ce se petrec pe pământ, hotărî sĕ le trimétă celor bunĭ mulţămire, ér pe ceĭ rĕĭ sĕ-ĭ pedepséscă. Pentru îndeplinirea acestuĭ cuget al sĕu, alese pe sfântul Nicolae, înger românesc şi pe Honţ, înger săsesc. Sfântul Nicolae îmbrăcat bine româneşce cu cojoc şi cu ciórecĭ bine căptuşiţĭ, ér Honţ învĕlit în nisce haine subţirele, au plecat amêndoi cale lungă, sĕ le-ajungă. Au tot mers eĭ până ce mai erau 12 dile ca sĕ ajungă pe pământ, sf. Nicolae la Românĭ, ér Honţ la Saşiĭ sĕĭ, când îngerul cel săsesc sleit de puterĭ şi slăbit de ger şi fóme, a cădut fără simţirĭ la pământ. Atuncĭ se dice, că luĭ Dumnedeu, făcêndu-i-se milă de el, a trimis un vênt, de l'a dus pe sus, aşa cum era, la credincioşiĭ sĕĭ pământenĭ, ér sf. Nicolae şi-a bătut calea încă 12 dile nesupĕrat de nimic, până ce a ajuns la Româniĭ sĕĭ, aducêndu-le şi lor sĕrbătorile Crăciunuluĭ. De atuncĭ a rĕmas, că Crăciunul românesc cade tot-déuna cu 12 dile în urma celuĭ săsesc*).

Imprejurarea, că Faur e cu douĕ dile mai scurt decât Mărţişor — din care causă Aromâniĭ din peninsula Balcanică îl şi numescu *Şcurtu* (luna cea scurtă) — poporul nostru o esplică în chipul acela, că Mărţişor pentru ca sĕ se póta rĕsbuna faţă de Baba Dochia, care i-se pusese cu multă

*) Cele douĕ călindare de G. Coşbuc în „Patria“ 1900, Nr. 364.

*) Snóve de Sex. Til. Braşov pg. 1—3.

Bulgaria regat?

In timpul din urmă s'au răspândit prin pressa europénă sciri alarmante despre proclamarea Bulgariei de regat. Scirile continuă a-se menţine, ba din capitala Bulgariei sosesc chiar asigurări, că principele Ferdinand împreună cu guvernul său sunt în deplin acord a face proclamarea şi se dă ca sigură urmarea acestui eveniment în diua de 19 Februarie.

Data de 19 Februarie este de mare însemnătate pentru istoria contimporană a statului bulgar. La 19 Februarie 1886 adecă s'a subscris în Bucuresci tratatul de pace între Bulgaria şi Serbia, în urma înfrângerei Serbiei la Slivniţa şi Pirat. Acest tratat este pentru poporul bulgar unul din cele mai însemnate evenimente politice, căci deşi nu în mod categoric, s'a recunoscut însă totuşi implicit superioritatea Bulgarilor faţă de Sêrbi. Tratatul iscălit în Bucuresci nu conţine decât un articol de următorul cuprins: *„Pacea întreruptă prin rĕsboiŭ, este restabilită între Bulgaria şi Serbia.“*

Tratatul acesta, unic în felul său, nu dă Bulgarilor nici o recompensă, nici nu spune vre-un cuvênt despre causele rĕsboiului fratricid. Motivul acesta îi îndémnă şi împinteuă pe Bulgari, de-a deveni ţéra lor absolut independentă şi de-a eşi din starea de umilinţă, în care sunt astădi, când stau încă sub jugul regimului consular şi nu pot întreprinde liber acţiuni politice şi comerciale. Bulgaria nu e adi nici vasală cu desĕvêrşire, dér nici independentă. Justiţia ei e supusă controlului consular, regimul vamal îi este fixat de puterile europene şi industria îi stă pe loc, înlănţuită de diplomaţia europénă, care nu vede în statele din Balcani, decât un debuşeu bun pentru a arunca acolo cu uşurinţă tóte resturile industriei occidentale.

Voinţa şi dorinţa Bulgarilor însă se va isbi de sigur de resistenţa marilor puteri europene, cu tóte că Rusia, cum se asigură, este sprigіnitóre înfocată a independenţei bulgare.

O circulară a ministrului Koerber.

Ministrul preşedinte austriac Dr. Koerber a adresat, în calitatea sa de conducĕtor al ministeriului de interne, următórea circulară cătră toţi şefii ţĕrilor:

Din încrederea M. Sale apostolice c. r. numit fiind ministru-preşedinte şi încredinţat tot-odată cu conducerea ministerului de interne, cu diua de adi am luat în sémă conducerea afacerilor şi am onóre a aduce la cunoscinţă în cele următóre principiile, cari, după părerea mea, le aflu juste de a fi urmate de oficiile statului în activitatea lor oficială.

Oficiile au *să urmeze strict legile esistente*, şi în casuri unde au sĕ decidă său sĕ dispună după socotinţă proprie, *au sĕ fiă călăuzite esclusiv de consideraţiuni obiective*, avênd în vedere prosperitatea poporaţiunei.

O normă fixă trebue sĕ fie, ca *cereri lor, ce nu din cause legale sĕu publice sunt a se respinge, sĕ li-se dea ascultare*, făcênd abstracţiune de consideraţiuni puţin importante.

Oficiile de prima instanţă prin acéstă vor scuti de-o parte poporaţiunea de-a perde timp, muncă şi cheltueli, de altă parte însĕ vor împlini datoria lor legală de a veni în ajutorul părţilor, ce le invócă.

Tot aşa cer, ca *tóte agendele sĕ fiă prompt resolvate*, ér comunicaţia cu fie-care, fără deosebire de vadă şi persónă, *sĕ fiă ireproşabilă.*

Funcţionarii, stând în serviciul M. Sale, totdéuna au sĕ aibă în vedere, că sunt chiemaţi ca în cercul lor de activitate sĕ *promoveze binele public* şi sĕ protegieze desvoltarea culturală şi economică.

De aceea nu este de ajuns, décă îşi împlinesc punctual serviciul lor regulat, ci este o datoriă a lor, ca cu ochi ageri sĕ observe *tóte necesităţile poporului*, şi unde este necesar, acolo sĕ dee iniţiativa, décă dela intervenţiunea lor pot aştepta un resultat folositor.

O astfel de activitate circumspectă şi prevenitóre, este cu atât mai necesară, deórece ea este temelia vadei şi influenţei oficiale. De a griji de acéstă vadă, este datoria principală a oficiilor.

Eu sunt de părere, că la acésta mai uşor se póte ajunge prin un contact neîntrerupt şi plin de încredere cu poporaţiunea, tot-odată însĕ aştept, ca în casul unei încercări de violare sĕu a unei violări faptice a vadei oficiului, cum şi în casul turburării păcii publice, se vor aplica tóte mijlócele, ce le oferă legea.

In interesul administraţiunii imparţiale sunt silit a cere cu insistenţă, ca nici *un funcţionar, când are a împlini datoriile sale de serviciu, sĕ nu arete sentimentul sĕu politic.* Şi afară de serviciu funcţionarii au sĕ manifeste tactul cuvenit.

In aşteptare, că aceste principii vor fi strict observate, rog ca ele sĕ fiă aduse la cunoscinţa funcţionarilor subordonaţi.

Rusia şi Persia.

Am făcut ieri amintire despre importanţa, ce i-se dă pretutindeni împrumutului, ce l'a contractat Persia cu ajutorul Rusiei. Acest împrumut a deşteptat mai ales la Londra griji serióse. In temeiul transacţiunei, Rusia chezăşuesce pentru guvernul persian, ca acesta sĕ pótă ridica dela banca persiană un împrumut de *22 milióne ruble*. Imprumutul se dă cu 5%.

Prin acéstă chezăşuire Persia ajunge, în privinţa financiară, putem dice chiar politică, cu totul sub influenţa Rusiei. Din Viena se anunţă, că mijlocirea acestui împrumut a provocat şi acolo mare sensaţiă, deşi dintr'o parte sĕ négă însemnătatea politică a lucrului. Un diplomat din Viena este însĕ cu totul de altă părere:

— Nu se va crede, dice el, că Rusia a luat asupră-şi o sarcină financiară atât de mare numai din bună-voinţă faţă cu Persia. Ar fi greşit, ce-i drept, a-se crede, că Rusia va pune acum îndată mâna pe Persia; ea este cu mult mai cu minte, decât s'o facă acésta imediat. Se scie însĕ fórte bine, că chezăşuirea din partea Rusiei este drumul, ce duce în India, ér momentul de faţă nu e tocmai neacomodat, ca Rusia s'o încépă faţă cu Anglia. Rusia vré sĕ-şi asigure deocamdată influenţa ei în Teheran, pentru-ca atunci când va fi sosit momentul favorabil, sĕ pună fără de nici un pericul mâna pe Persia. Până-ce va ajunge rêndul la acésta, Rusia voesce sĕ-şi împlânte mai întâiŭ piciorul în golful persic şi se ocupe Afganistanul. Drept garanţiă pentru împrumut, Persia s'a obligat a da Rusiei anumite resurse ale sale, *cedând Rusiei un port însemnat*, pe care acésta se va grăbi a-l fortifica. *Armata rusésca concentrată în Kusk va intra cât de curênd în Herat.* Rusia n'ar fi făcut'o acésta acum, décă Anglia n'ar avé încurcături atât de triste în Africa-sudică. Politica rusésca se mulţămesce însĕ de-ocamdată şi cu atât, deóre-ce prin succesul ei de adi îşi pregătesce planurile viitóre: *ocuparea Persiei şi înaintarea spre India.* La mai mult decât atât Rusia nici nu se gândesce.

Diarul „Temps“ din Paris, apărut alaltă-séră, dovedesce într'un articol pătrunderea gradată a Rusiei în Persia.

Dice, că Anglia, ocupată în altă parte, nu póte sĕ se opună, şi adaugă, că Krüger face minuni până şi în Persia.

Diarul „Debats“ are un articol la fel.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Erăşi se aud veşti, că *Buller* a trecut peste rîul Tugela, mergênd spre Ladysmith. In tóte părţile Burii sunt pe mare padă şi au cunoscinţă despre cele mai mici mişcări ale Englesilor. Étă scirile mai nouĕ:

In jur de Ladysmith.

Agenţia „Reuter“ primesce din Ladysmith următórea depeşă cu data de 4 Februarie:

„Erăşi se aude bubuitul tunurilor lui Buller. Aici se aşteptă cu mare curiositate scirile mai nouĕ despre înaintarea Englesilor. Burii sunt concentraţi mai ales la vest“.

De altă parte lui *„Daily Mail“* i-se anunţă cu data de 4 Februarie, că *Buller şi-ar fi asigurat drumul spre Ladysmith.*

„Daily Telegraph“ primesce din Spearmans-Kamp scirea, că Burii bombardéză şi acum Ladysmith-ul.

*

Cu tóte strigătele rĕsboinice ale şoviniştilor, începe în cercurile liberale a prinde rădĕcini ideia păcei.

Diarul „Westminster Gazette“ dice, că ar trebui sfîrşit acest rĕsboiŭ, îndată ce Burii vor fi isgoniţi la graniţele lor, căci altfel — adaogă acest diar — ne ameninţă o completă şi ireparabilă catastrofă, la care ne va fi adus lordul Chamberlain.

Revolta în Capland.

O telegramă din Africa sudică anunţă, că lângă oraşul Capetown un tren plin cu soldaţi fu luat cu împuşcături şi că sunt mai mulţi morţi şi răniţi. Versiunea oficială asigură, că în acest atac e un singur soldat mort. Faptul însĕ probéză, că revolta se întinde până la Capetown. Burii au distrus tóte drumurile ce duc în Oranje.

Noul plan de rĕsboiŭ al Englesilor.

Ultimele depeşi sosite în Londra confirmă scirea, că Burii, informaţi probabil de noul plan de rĕsboiŭ al Englesilor, se concentréză la Viyrehein aprópe de fruntaria ţĕrei Zuluşilor.

Rusia şi Anglia.

Diarele ruseşti „Novoje Wremja“ şi „Novosti“ întrebuinţéză faţă de Anglia un limbagiu aşa de aspru, încât produce în cercurile politice o adêncă sensaţiă. „Novoje Wremja“ scrie, că nici un stat nu va interveni spre a scăpa Anglia din încurcata ei situaţiă în Africa sudică. Diarul găsesce justificată condiţia pusă de Buri, cari voesc cesiunea unei părţi a teritoriului Natal cu un port de mare.

SCIRILE DILEI.

— 25 Ianuarie v.

Pentru masa studenţilor români din Braşov au mai întrat drept cununi eterne pe mormêntul regretatului Virgil Popea: dela d-l *Teodor Nica* Bucuresci *20 lei*, ér dela d-l *Simeon Damian* advocat Braşov *20 coróne*. — D-l *G. N. Căciulescu*, comersant în Bucuresci, a trimis tot pentru masa studenţilor *40 lei*.

Esprimăm cele mai vii mulţămite pentru aceste nobile daruri: *Direcţiunea şcólelor.*

Lucrători italieni în locul greviştilor cărbunari. „Arbeiter Zeitung“, organul socialist din Viena, aduce scirea, că lucrătorii italieni s'au dus în mare număr ca sĕ lucreze în minele dela Carlione, unde vechii lucrătorii s'au pus în grevă. Dênşii sunt protegiaţi de armată contra vr'unor atacuri ale greviştilor.

Rectificare. In raportul adus despre concertul reuniunei de gimnastică şi cântări în Nrul de Duminecă al fóiei nóstre, s'a străcurat din eróre o greşélă, uitându se a se nota numele d-rei *Eleonora Dima*, care împreună cu d-na *Maria Popovici* a acompaniat la pian fórte prompt şi esact cântecile de iubire de Brahms.

In atenţiunea poliţiei. Ni se comunică din isvor demn de credinţă un cas de un formal banditism, ce s'a comis Vinerea trecută în oraşul nostru. George Olteanu, locuitor în Valea Cacovei, întrând dimpreună cu soţia sa la o vĕduvă din vecini, i-au curăţit tot ce au aflat de ale mâncărei, şi vestminte în valóre de aprópe 100 fl., ameninţând pe bĕtrâna, că décă va cuteza sĕ-i denunţe, o vor ucide. Bĕtrâna de spaimă n'a eşit trei dile din casă, unde putea muri în scirea Domnului, décă întâmplarea nu aducea pe un cunoscut, care s'o scótă din casă. Sperăm, că poliţia, căreia fără îndoială i-se va înscinţa casul, va căuta sĕ reglementeze printr'o esemplară pedépsă pe acest individ atât de periculos pentru siguranţa publică şi care şi de altmintrelea, după cum ni-se spune, e recunoscut în tótă strada de un patentat bătăuş.

Sinuciderea unui conferenţiar negru. Tinĕrul negru Walter Barness, de loc din Camerun (Africa), bine cunoscut prin conferenţele ce a ţinut în Viena şi în alte părţi asupra Africei, s'a sinucis aruncându-se în Dunăre. Causa sinuciderei este că o tînĕră institutóre a refusat de a-se mărita cu dênsul.

încăpăţinare în potrivă, a împrumutat*) douĕ dile dela fratele sĕu Făurariu, pentru ca sĕ pótă înfrânge pe rĕutăciósa babă, care degerând în urmă se preface în stană de pétră dimpreună cu caprele sale.**)

Una din variantele aromâne a acestei legende sună astfel:***)

„Ascăpă'm di earna greauă
Deadi bunlu Dumnedĕŭ
Di furtunĭ amar di neauă
Şi di *Şcurtul* aţel arăŭ.
Cişĭ, cişĭ ĭedĭlĭ a nĭeĭ!...

Vine Marţul, nŏ avem frică
— Dise móaşa cătră ĭedĭ
Că puterea lĭ-easte nĭcă,
Că di laiu s-arăŭ să-l ved.
Cişĭ, cişĭ ĭedĭlĭ a nĭeĭ!..“

Avdĭ *Marţul* di s-nĭiri
Şi *pri* Şcurtul el clĭemă:
— O, laĭ frate, avdişĭ ţe-nĭ gri,
Moaşa cum mi blăstimă?

— Ah, ti gĭur şi ti sprigĭur,
Două dili s-nĭi mprumuţĭ
Z-daŭ nă neauă cât un mur
Ca s-u nglieţ cu ĭedĭlĭ tuţĭ. —

Nĭurară munţĭ svălĭurĭ
Lăĭ Cudrughĭolu tot!..
Di furtună priu călĭurĭ
Sindiliile bradĭlĭ scot.

Şi turbatlu trapsi vimtu
Di nglĭiţă moaşa cu ĭedĭ,
Că pân s-astădĭ „la Murmintlu“
Chĭatra n-Cudrughĭolu vedĭ!

Românesce:

„Scăparăm de érna grea,
— A dat bunul Dumnedeu —
De furtuni amar de nea
Şi de Făurar cel rĕu.

Vine Marte, n'avem frică,
— Dise baba cătră iedĭ, —
Căci puterea-i este mică,
Ori-cale de negru şi rĕu sĕ-l vedĭ,
Cişĭ, cişĭ, iedii mei!“

Audi Martie de se năcăji
Şi pe Făurar chĭemă:
— Ei, mĕi frate, audişĭ ce-mĭ grăi,
Baba cum mĕ blastemă?
Ah, te jur şi te conjur,

Douĕ dile sĕ-mĭ împrumuţĭ,
Sĕ dau o nea cât un zid,
Ca s'o 'ngheţi cu iedii toţĭ.

Innorară munţi şi văi
Inegri (se 'ntunecă) Codrughĭonul
[tot!...
De furtuni de prin căi
Sîntdiliile*) bradĭ scot.

Şi turbatul vênt suflă
De înghéţă baba cu iedĭ,
Că şi până astădi „La mormênt“
Pétra'n Condrughĭon o vedĭ.

(Va urma.) *Nicolae Sulică.*

*) Intrégă legendă despre Baba Dochia nu e decât o esplicare etiologică a *„dilelor babii“* sĕu a reîmprospĕtării vremii geróse dela începutul lui Martie. Dilele Babei în occident sunt cunoscute mai peste tot sub numele de *„dile de împrumut“* din motive legendare identice cu legenda românéscă, care esplică scurtimea lui Februarie.

**) S. Marian, Sĕrbătorile la Români, II, pg. 110.

***) P. Papahagi, Din literatura poporală aromână, Bucuresci 1898, pg. 774—778.

*) Un fel de vênt straşnic.

Sloiurile de ghiață pe Dunăre. Din Brăila se raporteză cu data de Sâmbătă, 22 Ianuarie v., că crescênd apele Dunărei cu 20 cm., sloiurile s'au pus în mişcare cu mare forță şi că amenință a sfărîma şlepurile, carĭ se adăpostesc pe brațul drept al Dunărei spre iernare. In ce privesce crescerea apei, autoritățile, pentru a evita orĭ-ce catastrofă, au pus în lucrare construirea unui dig de apĕrare. Relativ la amenințarea şlepurilor de sloiurĭ i-se raportéză „Univ." următórele: „Sloiurile, carĭ au început sĕ curgă dilele acestea pe Dunăre, au lovit astădĭ cu atâta putere în şlepurile adăpostite la o strîmtóre, pe care o forméză apa fluviului pe brațul drept al Dunării, încât la tóte li s'au rupt lanțurile şi frânghiile, carĭ le legau, şi au fost date în voia valurilor. In cas când şlepurile nu vor puté fi salvate la timp, şi ele vor continua a fi espuse sloiurilor şi valurilor, ele se vor sfărîma şi vor causa pagube de peste 500.000 lei. Tóte aceste şlepurĭ sunt asigurate la diverse societățĭ române între carĭ şi la „Naționala". Dintre tóte însĕ numai acésta a luat mĕsurĭ pentru a salva şlepurile amenințate trimițênd vr'o douĕ remorchere în ajutorul lor cu însărcinarea de a lega din nou şlepurile de malul Dunărei, cu lanțurĭ séu frânghii. Crescerea apelor şi curgerea sloiurilor au mai causat şi altă pagubă. De astădată păgubaşul e direcția poştelor şi telegrafelor, căcĭ şlepurile aruncate de sloiurĭ şi de ape, icĭ şi colo au atras după ele şi cablul sub marin care légă pentru comunicații telefonice şi telegrafice Brăila cu Măcinul. Stricăciunea acésta va fi însĕ repede reparată, căcĭ s'au luat imediat mĕsurile de trebuință.

O descoperire sensațională. Acum câte va dile s'a ținut la direcțiunea generală a căilor ferate în Bucurescĭ licitațiune pentru vêndarea obiectelor, carĭ au fost găsite în cursul lunei trecute prin vagónele de pasagerĭ şi nereclamate. Ca de obiceiŭ, mai toțĭ cei carĭ locuesc în jurul gării s'au presentat Joi la acéstă licitațiune, şi au concurat unul pentru un geamantan, altul pentru un pardesiu altul, pentru mai sciu eu ce. Unui cârcĭumar din strada Diniciu Golescu, din fața gării, îi plăcea însĕ o tinichea de apă. Acéstă tinichea avea aspectul fórte frumos şi te mirai la prima vedere de ce atât de solid construită, atât de luxósă şi atât de grea. Natural cârcĭumarul, împins de nerăbdare, s'a dus imediat la atelierele căilor ferate şi rugând pe un cunoscut de-acolo, a spart tinichéua, care era construită astfel, încât în interior avea un fel de cutie. Spre marea surprindere a celor ce asistaseră la spargerea cutiei vĕd, că din cutie cade camera unei puscĭ, ér mai apoi nisce hărtii, unele scrise, pe altele făcute desemnurĭ. Fără sĕ mai stea de vorbă cârcĭumarul ia cutia şi conținutul ei şi se duce de însciințéză direcțiunea generală a căilor ferate. De-ocamdată acéstă cameră de puşcă, precum şi hărtiile, carĭ s'au găsit alăturĭ de ea în cutie, au fost înaintate ministeriului de rĕsboiŭ, care se va pronunța în curênd asupra acestei întêmplărĭ.

Recordul vitesei trenurilor. Compania nordului din Paris a pus de curênd în circulațiă un tren, care de sigur, că va trebui sĕ tréca fórte mult timp până sĕ ajungă ca sĕ aibă un egal nu pe vre o liniă din Europa, dér din lumea întrégă. Acesta este trenul dela Paris la Calais, care pleacă din gara de nord a acelui oraş la órele 9 şi 30 minute diminéța. Locomotiva acestui tren face nu mai puțin de o sută douĕ-decĭ şi cincĭ de chilometri pe óră şi îndeplinesce în mai puțin de trei ore şi fără nicĭ o oprire traseul dela Paris la Calais, ceea-ce vré sĕ dică cu adevĕrat recordul vitesei. Locomotiva care conduce acest tren este un model nou şi compania numită nu admite în trenul acesta decât călĕtorĭ pentru Londra.

Revoltă contra unor preoțĭ. La Przesmisl (Bohemia) a fost o adevĕrată rĕscólă din causa refusului unui preot de a conduce pe un mort la cimitir fără birjă. Mulțimea a năvălit la mitropolie a tras clopotele alarmând tot oraşul şi a spart porțile palatului mitropolitan; apoi pătrundênd înăuntru a depus cadavrul pe scărĭ.

Societatea „România Jună".

Am primit din Viena: „Raportul societății „România Jună" pe al XXIX-lea an administrativ (1 Nov. 1898—31 Oct. 1899) redactat de d-l Marius Sturza, preşedinte. Raportul conține în partea generală o espunere lungă asupra trecutului societății, a folóselor marĭ, ce ea le aduce pentru tinerime, ba chiar şi pentru colonia română din Viena etc. In partea specială arată perderile, ce le-a îndurat societatea prin decedarea mai multor membri valoroşĭ ai sĕi, ca Emilian Popovicĭ inginer în Galațĭ, marele bărbat de stat Lascar Catargiu, regretatul dirigent al filialei „Albina" Valeriu P. Bologa, Dr. George Candrea, Diamandi I. Manole, d-na Aspasia B. Popovicĭ, soția regretatului B. G. Popovicĭ, „decât care mai mult nimenĭ n'a făcut pentru societate", etc.

„Constatăm înainte de tóte — dice raportul — faptul îmbucurător, că în anul acesta „România Jună" numĕră atâția membri cum nu a numĕrat din anii 1892/93. Interesul viu pentru societate i-a întrunit pe toțĭ tinerii românĭ în sînul „României June", căcĭ puținele escepțiunĭ, carĭ nu s'au înscris, sunt cu totului disparente. A fost acésta în timpurile grele de adĭ póte ultimul an, când societatea nóstră a putut arăta un numĕr atât de considerabil de membri, căcĭ tinerii românĭ în Viena se împuținéză an de an. Suntem împiedecațĭ a veni sĕ studiăm aicĭ pe de o parte prin stările politice de adĭ, pe de alta prin neconferirea de stipendii pentru Viena. Stipendii pentru Viena nu se dau tinerilor din Transilvania şi Ungaria, decât numai cu greutățĭ enorme, ér partea cea mai mare a tinerilor românĭ numai cu ajutorul stipendiilor se pot susținea la studii. Juriştii şi filosofii, décă au de gând a se stabili în Ungaria, nu pot sĕ vie aicĭ la studii; mediciniştilor, carĭ erau până acum mai mulțĭ, prin decisul ministerial din anul trecut încă li-s'a închis drumul. Tinerii românĭ din Bucovina de obicei studiéză cele 3 facultățĭ ale universității din Cernăuțĭ acolo şi la Viena vin numai mediciniştii, silvicultorii şi technicii, ér cei din România liberă cercetéză mai mult universitățile din Germania şi Francia.

„Intre astfel de împrejurărĭ le incubă imperativa datorință viitórelor generații de tinerĭ universitarĭ — fiă ei cât de puținĭ — a susține cu demnitate nivoul societății nóstre şi a îngriji de ea şi a o păzi de tóte relele până la timpurĭ mai bune"...

In raport se aduce mulțămită mai multor binefăcĕtorĭ şi dăruitorĭ ai societății. Despre almanachul, ce avea sĕ edea societatea înainte cu 4 anĭ, cu ocasia serbării iubileului de 25 anĭ, se spune, că s'a abdis cu totul la ideia edării, din causă, că manuscriptele primite au fost prea puține.

Activitatea literară în sînul membrilor a fost bună; s'au cetit în şedințele literare poesii, disertațiunĭ, basme, schițe şi s'au făcut critice din partea membrilor.

Intre membrii fundatorĭ cu taxe de câte 50 fl. s'au înscris: D-l colonel Al. Lupu, institutul „Victoria" din Arad; apoi d-nii Procopiu Cassoti şi A. I. Filipescu, carĭ de mulțĭ anĭ dăruesc societății câte 50 fl.; „Someşana" din Deş a dăruit érăşĭ 50 fl. etc.

Se mai esprimă mulțămită D-nei Elena-Hossu-Longin şi d-lui George Pop de Băsescĭ, carĭ de repețite-orĭ au surprins pe membrii societății cu diferite darurĭ.

Societatea a votat suma de 149 fl. ca ajutóre mai multora dintre membri sĕi, afară de acésta un membru al societăți a avut locuință gratuită, ér în viitor se vor bucura de acest favor 2 membri.

Starea averii societății la 31 Oct. 1899 se presentă astfel: Fondul neatacabil 16.253 fl. 10 cr.; fondul de reservă 450 fl; fondul disponibil 344 fl. 27 cr.; fundațiunea jubilară 3142 fl. 73 cr. *Total: 20,190 florinĭ 10 cr.*; fața cu aceeaşĭ dată a anului 1898 mai mult cu 712 fl. 49 cr.

Dare de sémă.

Cu ocasiunea petrecerii de dans dela anul nou, arangiată de Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vĕduvelor sĕrace din Braşov, s'au primit suprasolvirĭ şi contribuirĭ dela:

P. T. *„F. A." 50 coróne, Volfang Schutz 40 cor.*, Dr. E. *Mețian*, Dr. N. *Mănoiu şi Maria de Steriu câte 20 cor.*

Elena Mocan *16* cor., Zoe Conțescu *14* cor. Elena A. Popoviciŭ *12* cor., G. Stănescu, Caius Pop, N. N. şi N. N. câte *10* cor., G. Chelariu *8* cor.

Vilma Pop, Iuliu Pop, Eleftera Safrano Baronesa Carais, Elena Săbădeanu, Ioan Bogdan, Maria Puian, Dion, Făgărăşeanu, Agnes Duşoiu, şi Dr. N. Popovicĭ *câte 6 cor.* V. Onițiu *5* cor.

T. Stănescu, N. N., Zoe Damian, Maria Burduloiu, P. Nemeş, d-na Poteca, M. Safrano, Elena Baiulescu, N. de Şustai, Elena Iekim, I. Chicomban, L. Maximilian, A. Vlaicu, Dr. Iosif Blaga, Subloc. Goga, Colonel Iul. de Weyrich, St. St., Elvira Navrea, I. Ciurcu, Theiss şi Marton, N, Grădinar, Maria Dima, C. Sasso, G. I. Nica, câte *4 cor.*

Cap. Althoff, Nepoții D. Eremias, G. Şerban câte *3 cor.*

Ioan de Lemeny, H. Blebea, N. N., Ermina Cipu, Surorile Wagner, Irina Birea, I. Socaciu, P. Percea, Maria de Pruncul, Elena G. Ioan, Maria Moldovan, N. Orghidan, V. Popovicĭ, Filotea Budiu, Elena Furnică, Dr. St. Popovicĭ, Zoe Petric, Maria Ciortea, Dr. T. David, Dr. V. Saftu, Paraschiva Vlaicu, D. I. Pascu, I. Pricu, N. N., Subloc. Wolfsohn, Konopassek, Zircsics, R. Verzea, C. Bârseanu, Maria Prişcu, Elena Muntean, N. Duşoiu, Sofia Spuderca, Sofia Senius *câte 2 cor.* Major Csernokrak, A. Platsko şi G. Bellissimus câte *1* cor.

Acestor binefăcĕtorĭ le esprimăm sinceră mulțămită.

Tot cu acéstă ocasiune ne împlinim o plăcută datorință, când aducem în numele Reuniunii deosebită mulțumită Stim. domnişóre: *Octavia Stănescu* şi *Steluța Bidu* pentru prețiosul concurs, ce ni-au dat vêndênd în timpul pausei buchete de florĭ în folosul fondului Reuniunii, şi *Valeria Branisce* şi *Elena Cionca*, vĕndênd pancove, éră Stimaților domnĭ: A. Vlaicu, G. Chelariu, Ios. Moldovan, Dr. I. Bunea, Dr. C. Lacea, Dr. St. Stinghe, I. Pricu, N. Vĕtăşan, I. Zĕrnovean, pentru-că au binevoit a ne oferi ajutorul d-lor ca arangierĭ ai petrecerii. Venitul brut incassat a fost: 1057 cor. 10 b. Spesele: 503 cor. 48 b. *Venitul curat: 553 cor. 62 b.*

Braşov, 20 Ianuarie st. v. 1900.

Pentru comitetul Reuniunii

Otilia Bidu, v.-preşedintă. *Dr. Ios. Blaga*, secretar.

Literatură.

A eşit de sub tipar ***Al doilea capitol din contabilitatea duplă***, de *I. C. Panțu*. Acéstă nouă broşură conține: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*, şi este menită a completa broşura *„Un capitol din contabilitatea duplă"*, apărută în anul 1898, retipărită din „Anuarul financiar şi economic", redactat de d-nul N. P. Petrescu.

La creditul cambial s'a întrodus o afacere de patru lunĭ, trecută în registrele principale şi auxiliare după metodul usitat la noi, precum şi după metodul numit frances, întocmai aşa, după cum se întrebuințéză în practică, arătându-se încheerile lunare şi încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărțelă sistematică a afacerilor, s'a esplicat scontul de cambii şi reescontul, afacerĭ cu monete, avansurĭ pe efecte publice (lombard); împrumuturĭ pe alte gagiurĭ (marfă etc.) şi depunerile spre fructificare. Esplicările s'au făcut la singuratice casurĭ şi apoi s'au combinat la micĭ afacerĭ, carĭ duréză trei şi şése lunĭ, arătându-se încheerea într'un maestru tabelar şi la urmă arătându-se trecerile, aşa după cum se întêmplă în practică, în registre principale şi auxiliare.

Prețul este 2 coróne + 10 banĭ porto. De vêndare în Braşov: la Tipografia „A. Mureşianu" şi la Librăria N. Ciurcu. In Sibiiu: la Librăria archidiecesană. — Atragem atențiunea publicului nostru, îndeosebĭ a celor ce se ocupă cu afacerĭ comerciale, precum şi a membrilor din direcțiunile băncilor nóstre şi a funcționarilor acestora, asupra acestei valoróse lucrărĭ de neapĕrată trebuință.

ULTIME SCIRI.

Londra, 5 Februarie. Din Spearmans-kamp se anunță, că trupele lui Buller au plecat în liberarea Ladysmith-ului. Ele sunt urmate de o colónă mare de rĕsboiŭ, care duce hrană pentru garnisóna lui White. Generalul Buller a trecut érăşĭ peste Tugela în 3 Februarie diminéța. Despre mişcările trupelor lui nu se vor da buletine, până când Ladysmith-ul nu va fi liberat. Aicĭ se crede, că adĭ, Lunĭ, Buller va fi la ținta, ce şi-a propus.

Constantinopol, 5 Februarie. Episcopul armean din Aleppo, după cum se anunță de acolo, a fost arestat. La intervenția ambasadei englese, episcopul a fost pus în libertate.

DIVERSE.

Un sat, care se mişcă. Mai mulțĭ călĕtorĭ, carĭ au trecut de curênd prin Savoia (Francia), spun că muntele Sainte-Foy (Tarentaise) se mişcă încet, fără nicĭ un sgomot, însĕ mereu. Acéstă mişcare amenință satul Sainte-Foy, situat la pólele muntelui şi în ale cărui case se produc pe fiă-care di crepăturĭ. Omenii s'au gândit cu drept, că rîul Morel, care trece pe la pólele muntelui şi care, în vremea ploilor, devine mare cât un fluviu, sapă muntele la rădecină. Ei voesc acum sĕ abată cursul rîului. Mişcarea satului e atât de vĕdită, încât biserica lui, care se află în marginea de sus a satului, s'a lăsat la vale atât de mult, încât acum se află aprópe în centrul lui. De alt-fel muntele nu dă în aparență nicĭ un fel de schimbare a situației lui; e acoperit într'una de aceleaşĭ pădurĭ, de aceeaşĭ verdéță şi de aceleaşĭ potecĭ.

Sórele şi mările. Radele sórelui pot sĕ pătrundă în apele mărei până la adâncime de 485 de metri, când acestea sunt cu totul limpedĭ. Din mai multe încercărĭ făcute pe marea mediterană, la distanța de 30 de chilometri de malul Corsicei, s'a constatat acésta pe deplin. Insĕ în general la o adâncime de 50 de metri numai, lumina sórelui e mult mai slabă decât acea a lunei: la 100 de metri pare ca lumina din primele zorĭ. La adâncimea de 200 de metri, întunerecul e desevêrtit, la amiadĭ, pe timpul cel mai senin. Se scie de altfel, că mărgeanul colorat, din oceanul Indian, se vede perfect la adâncimea de 50 de metri, şi că în marea Caraibilor, ale cărei ape sunt fórte limpedĭ, fundul se vede la o adâncime şi mai mare.

O judecată curiósă. Sub Petru cel Mare, regele din Aragonia, s'a întêmplat, că un cetățean fruntaş a omorît pe un cismar. Drept pedépsă, tribunalul l'a osîndit ca timp de un an sĕ nu-i fiă permis a-se presenta în societatea, din care făcea parte. Fiiul cismarului vĕdênd cum a fost pedepsit ucigaşul tătâne-sĕu, şĭ-a propus sĕ-şĭ rĕsbune el pentru omorîrea părintelui sĕu şi la rêndul sĕu a omorît şi el pe ucigaş. Acum venì rêndul acestuia, care şi el era cismar, ca sĕ se presente înaintea judecății şi a fost osêndit la mórte. Aflând despre acésta regele, a schimbat osênda şi anume aşa, că cismarului timp de un an nu i-a fost iertat sĕ-şĭ eserceze meseria.

Lupta cocoşilor încă din vechime, atât în Grecia, cât şi în Italia, era o plăcută petrecere poporală. In Atena aranja chiar statul ast-fel de petrecerĭ, şi anume odată în an la o di anumită în teatru. După cum scrie Aelian, acest obiceiu a fost întrodus de Themistocle, ca aducere aminte a pornirei lor la bătaia dela Salamis.

Pentru comercianţĭ funcţionarĭ şi toţĭ ómenii de afaceri, precum şi studenţĭ putem recomanda următórele cărţĭ:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la şcóla română gr. or. din Braşov. Cartea e tipărită pe spesele „Albinei“ şi e menită a face marĭ servicii tuturor, carĭ au afacerĭ cu cambii poliţe). Preţul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr).

„Curs complet de corespondenţa comercială“, de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive: scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi spediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede şi cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comercială superióră din loc. Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine sĕ înveţe contabilitatea, adecă ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit, aşa ca sĕ fie înţelese de orĭ şi cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la băncĭ şi teoria conturilor curente. Preţul 40 cr. plus 3 cr. porto.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anul visect 1900.

se află de vênḑare la

Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, şi conţine portretul fórte bine reuşit al lui Avram Iancu. Urmézâ apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competinţele de timbre, mĕsurile metrice, têrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Ţéra ungurésca şi Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea resboiului pentru neatârnare de G. Coşbuc; apoi „Popa Stoica“, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuţia şi binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In şanţurĭ (poesii) de G. Coşbuc etc. In partea higienică şi economică: Un duşman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinţii, ca sĕ-şĭ ferésca copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinţii pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roşii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunţele, sfeclele şi apa de beut). La urmă mai multe poveţe preţióse şi glume apoi anunţurĭ. Preţul 25 cr. (cu posta 30). *Vênḑĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

„TIMIŞIANA“

institut de credit şi economii, societate pe acţii **în Timişóra.**

CONVOCARE.

DD. acţionarĭ ai institutului de credit şi economii „**TIMIŞIANA**,“ societate pe acţii în Timişóra, se convócă în sensul statutelor la a

XV-a adunare generală ordinară,

pe ḑiua de 24 Februarie st. n. 1900, óra $9^1/_2$ a. m. în sala locuinţei institutului: Timişóra-cetate, Balázs tér nr. 1, etagiul I.

Obiectele adunării:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Cetirea raportului direcţiunei despre gestiunea anului 1899.
3. Cetirea raportului a comitetului de supraveghiare în acelaş obiect.
4. Conclus asupra rapórtelor şi aprobarea bilanţului anual.
5. Conclus asupra împărţirei profitului net anual.
6. Hotărîre în privinţa absolutoriului direcţiunei şi a comitetului de supraveghiere.
7. Alegerea unui membru în direcţiune.
8. Desbatere şi hotărîre asupra propunerilor ce eventual ar întra la direcţiune, în sensul §-lui 22, lit. h) din statute.

Timişóra, 2 Februarie st. n. 1900.

Direcţiunea.

Contul Bilanţului

ACTIVA		fl.	cr.	PASIVA	fl.	cr.
Cassa în numĕrar		16767	02	Capital de acţii	280000	—
Cambii de bancă		445593	99	Fond de reservă general	53521	20
Cambii hipotecate		253855	60	„ pentru acoperirea pret. dubióse	1040	11
Imprumuturĭ hipotecate		301529	80	„ „ diferenţe de curs	1400	—
Mobiliar	1936 52			„ „ pensiune	6964	95
după amortisare de 10%	193.65	1742	87	Depunerĭ spre fructificare	551782	63
Imprumuturĭ pe efecte (lombard)		3092	—	Cambii reescomptate	109276	—
Efecte proprii		6101	10	Interese transitóre	13963	63
Realităţĭ		9382	25	Dividende neridicate	244	—
Giro-Cheque Conto		2022	39	Contrib. după % capit. în sem. II	1343	82
Interese de reesc. anticipate		637	67	Diverse conturĭ creditóre	3158	94
Interese restante		9227	23	Profit curat	32497	14
Diverse conturĭ debitóre		5240	50			
		1055192	42		1055192	42

Contul Profit şi Perdere

EŞITE	fl.	cr.	INTRATE	fl.	cr.
Interese:			Interese:		
după dep. red. şi capital	27058	26	după cambii de bancă	42179	70
Contribuţie:			„ „ hipotecate	20461	60
erarială comunală	6261	54	„ împrumut hipotecar	24962	28
10 % d. inter. dep. spre fruct.	1362	02	pe efecte (lombard)	265	85
Interese de rescompte	8736	56	Venitul realităţilor	264	99
Salare	10726	67	„ efectelor	276	36
Chirie şi spese de cancelarie	1771	71	Provisiune	727	05
Tipăriturĭ şi postporto	5 [illegible]0	28			
10% amortisare de mobiliar	193	65			
Profit curat	32497	14			
	89137	83		89137	83

Timişóra, la 31 Decemvre 1899.

Rotariu m. p. director esec. — *I. Theodorovits* m. p. — *A. Creciunescu* m. p. — *Miculescu* m. p. comptabil.

D. Buibaş m. p. — *Ionaşiu* m. p. — *Maniu* m. p — *Dr. Putici* m. p.

Subsemnatul comitet am examinat Contul present al Bilanţului, precum şi cel al venitelor şi sarcinelor şi confrontându-le cu registrele principale şi auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanţă şi exacte.

Comitetul de supraveghiare:

Nicolae Gherdan m. p. preşed. com. de supraveghiare. — *Ioan Pinciu* m. p. — *Paul Tempea* m. p. — *Vasilie Vaianţiu* m. p.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Februarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.85
Renta de coróne ung. 4%	94.25
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	100.70
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.80
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	162.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	99.75
Renta de hârtie austr.	99.65
Renta de aur austr.	99.15
Losurĭ din 1860.	138.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	131.75
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	189.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	236 25
Napoleondorĭ	19 23
Mărcĭ imperiale germane	118.10
London vista	242.30
Paris vista	96.20
Rente de coróne austr. 4%	99.20
Note italiene	89.80

Cursul pieţei Braşov.

Din 6 Februarie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.56	Vênd.	18.62
Argint român.	Cump.	18.10	Vênd.	18 20
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.16	Vênd.	19.22
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	2.52	Vênd.	2 54
Mărcĭ germane	Cump.	117.96	Vênd.	118.06
Lire turcescĭ	Cump.	21.40	Vênd.	21.50
Scris. fonc. Albina 5%		101.50	Vênd.	102.50